

„**POKROK**“ vychodí každý mesiac **Adressa** zásielky Administrácia „**Pokrok**“ -- Uh. Skalica (Szakolcza Nym.) Oznamy (inzeráty) účtujú sa ľavne a platia sa vopred. -- Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú. ::

POKROK

PREDPLATNÉ poštou na celý rok 5 korún za všetky 4 časopisy.
Do cudzozemska 7 korún.
Pokrok samotný ročne 3 koruny.

Politický mesačník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

I číslo 3 krajciare.

I číslo 6 halierov.

Hlavný redaktor:
DR. PAVEL BLAHO.

Rady a pokyny sdeľujeme len v tomto časopise a nie dopisami.

Majiteľ, vydavateľ a zodpovedný redaktor:
JOZEF TESLÍK.

Národnostný pokoj!

V poslednej dobe mnoho sa píše o národnostnom pokoji v Uhorsku, o vyjednávaní Tiszovom s Rumunmi a so Slovákmi. Pravda je, že s národnostnou otázkou zaoberá sa celá verejnosť uhorská! Ministri, poslanci, Rumuni, Slováci, Nemci, Srbi a Horvati, ba i uhorskí Rusíni. Zajímavé je, že Štefan Tisza, syn toho Kolomana Tiszu, ktorý shabal slovenskú Maticu a ztvoril slovenské gymnázia a ktorý hrdopýšne vyhlásil v uhorskej snemovni, že slovenského národa nepozná, syn jeho Štefan nielen že pozná národnosti, ale priznáva im aj isté práva, ba aj rovnoprávnosť s Maďarmi a radí sa s predákmi rumunskými o spôsobe, ako zabezpečiť Rumunom kultúrnu, hospodársku a politickú slobodu.

Známo je, že Tisza prijal aj memorandum slovenskej národnej strany. Čo toto všetko znamená? Čoho je to dôkazom?

Nic viacej a nic menej, jako bankrot maďarizácie a toho systému, ktorý od 30 rokov skrtil a dusil nemaďarské národnosti. Čo si sľubovali naši divokí šovinisti od tejto násilnej, hriechnej, nekresťanskej politiky? Verili a mnohí z nich aj dnes slepo veria, že slovenské slovo za 20 rokov vyhynie z mest a za 50 z dedín, že národnosti zmiznú a že nadvláda maďarizmu, pánov zemanov, že bude na večné veky zabezpečená.

Pohrdanie a posmech, útlak a kopance boli údelom slovenského ľudu. Mimo maštale a hnojiska nikde nepustili jazyk slovenský. Apoštolov ľudu, verajch synov slovenských pokutovali, zatvárali, miera utrpenia sa naplnila. Hlas trpiacich a stav zatvorených vla-

stencov zavznieval ďaleko do Viedne a zahraničia a divili sa vo svete, jako je to možné, veď všade bolo roztrubované, že v Uhorsku býva len jeden maďarský národ. A u nás sa ponáhľali, aby ich falošný sen stal sa skutkom, vydreli nám školy, slovenčinu vyhodili aj zo škôl cirkevných, z tých, ktoré svojimi mozofami udržujeme a predsa ešte napočítali v roku 1910 2 milióny Slovákov, takých čo len slovensky znajú, lebo veď takých, čo znajú maďarsky, pozapisovali aj tak za Maďarov, musí nás byť tedy toľko čo Rumunov, toľko čo Horvatov, toľko čo obyvateľov v Bosne a Hercegovine. — a porovnajme sa: koľko máme práv, koľko máme svojských škôl, koľko spolkov vládou povolených!?

My Slováci sme bez odporu nadaná, vzdelaná, nadmieru usilovná a pracovitá národnosť. V celej krajine vidno stopy nášho umu a našej práce!

A predsa sme popelkou všetkých vlád a všetkých pánov. Nemci, Sasi majú svoje školy, Srbi majú svoje gymnázium, Rumuni majú svoje gymnázia, teda len náš národ má byť tým najostatnejším, najposlednejším? Dost bolo už odstrkovania, dost krívd a nepravostí! Nezávidíme Rumunom, ale pýtame i pre seba; či je to mysliteľné jednomu synovi dať a druhému nie.

Vláda a Tisza musia dávať nemaďarským národom práva, ktoré im dľa zákona a rozumu patria, musia uznať ich požiadavky v srdci svojom, musia im záruky poskytnúť z lásky a blahovoľnosti.

Jestli Tisza vyjednáva pod vlivom balkánskych udalostí a zo strachu pred Rumunskom, nuž môžeme mu predpovedať, že sa mu dielo nezdarí a že mier s národnosťami prevedie iný politik.

Všetku biedu zapríčinily vlády a stolice a nešťastné zemanstvo! Tieto musia zmeniť svoje smýšľanie, ich privilegia musia sa najsamprv odstrániť. Zdá sa, že Tisza toto chce, drží sa starého liberálneho receptu: *Násilie udržovalo liberálnu stranu pri vesle, násilím zvolený bol tento parlament a násilím musia sa zlomiť tie strany, ktoré vládnej politike prekážajú.*

To dokazuje zostrený domáci poriadok snemovne, zavedenie parlamentnej stráže a násilnicke zlomenie opozície proti tlačovému zákonu.

Čakajme, budme na pozore, keď chvíľa vykľuje sa šidlo z vreca. Neverme nikomu, len sebe, pracujme stále a svorne medzi ľuďmi, aby nás veľké udalosti nenašly nepripravených!

Služobné jubileum skalického mešťanostu p. K. Czobori-ho.

Sotva kde inde v krajine prejavila sa láska mešťanstva ku verejnému úradníkovi tak, jako u nás v Skalici. Všetky stavy a vrstvy boli jednomyselné v tom úsudku, že dobrý, poctivý úradník zasluhuje si oslavy, uznania bez podmienky.

Karol Czobori nie je politikom, s touto nezaoberal sa nikdy, i vtedy, keď ho do nej hnali, protivila sa mu, jeho oborom bola vždy samospráva obce, hospodárstvo obecné a pozdvihnutie mesta. Kto zná naše pomery, našu stoličnú administráciu, ten sotva uverí, čo všetko sa v našom meste behom posledných 15 rokov previedlo.

A tu napadajú rozličné myšlienky. Všetky výsledky nášho p. mešťanostu úzko súvisia s obecnou radou. Dokiaľ táto pozostávala z bezbranných starých pánov a z niekoľko parádnych sedliakov, totiž z takých, ktorí si pokladali za veľké šťastie, že mohli s pánni v jednej sieni sedieť a mlčať.

Rázno a energicky prevedená reforma obecného zastupiteľstva, demokratizácia nášho

Zásada závodu:
**- Malý zisk, -
Veľký obrat!**

Módne súkna, módne dámske látky, pánsku-, dámsku- a detskú konfekciu pre každé obdobie, obdržíte vždy najľavnejšie a to najnovšie jedine v I. závode **Ant. Novotného v Hodoníne, Rynková ul. 8.**

obecného snemu, sú hlavnou službou vavrinného venca, ktorý odovzdaný bol mešťanostovi. Predtým bola obecná rada prekážkou a hrobom každej novej idey, od tej doby stala sa táto teplou hradou každej dobrej myšlienky, hospodárskeho pokroku a moderného rozvoju obecného!

Niet mesta na našich krajoch, kde by sa bolo toľko a tak rozumne pekného vykonalo, jako v Skalici. Sedliacka obecná rada, pred ktorou predtým pánom naskakovala husia koža, osvedčila sa v každom smere a tak jej účinkovanie stalo sa požehnaním pre mesto. Všetky nové myšlienky si páni mešťanosti osvojovali, neprekážali im, ale účinne ich podporovali a hore pri úradoch horlivo zastávali.

Tak previedlo sa odvodnenie a zkanalizovanie „Lúčiek“, potom „Slaniska“, stavba hotelu našim staviteľom p. M. Harmincóm. Cementovanie chodníkov, úprava záhrad a parkov, verejné čistenie mesta, systemizovanie mesta mestského zakradníka! Znameníť „mestská poisťovňa dobytká“, s jakou sa nemôže v Uhorsku žiadne mesto honosif. — Reforma hostincov obecných a stavba nových, zrušenie hnusných putík! Stavba mestskej parnej tehelne! Reforma otázky chudobinskej. Príprava veľkej stavby mestského „domu chudobných“, slúčenie všetkých základní a fondov pre podporu nemocných a biednych

On uviedol sestry Sv. Kríža do domu starej základiny „Štiborovskej“ a zaviedol tam novú správu a poriadok.

Onudrňuje s veľkou obetivosťou „spolok dobrovoľných hasičov v Skalici“.

I v najpohntejších dobách, v divokých bojoch a persekúciach politických vedel Czobori vždy brániť záujem mesta a nakoľko mōhol, bránil i občanov, obecná rada šla vždy povedomá za svojim cieľom: slúžiť všeobecnosti!

Slovenská strana bola vždy jednotná, kompaktná, všetky nástrahy roztrhať nás na katolíkov a na evanjelikov stroskotaly sa. Pokusy stvorif stranu roľníkov a remeselníkov, ktorí by predstavovali takzvaný mierny smer, nenalezly ohlasu! Magistrát vždy sa musel vrátiť k ľudu a k jeho potrebám. Czobori bol vždy spojivom, často hromosvodom jednej i druhej strany, ale vždy ku prospechu širokého obecnstva. Základným rysom jeho povahy je, úcta ku pravde a smysel pre rovnosť. Úradnícky hrdopych našich slúžnych je mu neznámy, preto si ho ľud váží a miluje! Práca je jeho životným programom!

Nje len úradníci ľudu slovenského, ale aj ľud sám, naši reprezentanti z mest jako: Modra, Pezinok, Sv. Jur, Trnava, Krupina, Ružomberok, mali by si vziať príklad z neho, pracovať úspešne na očiste našich mest, jako ich pozdvihnúť bez veľkého zatíženia poplatníkov!

Obecní výborníci okolitých veľkých i malých obci sem sa príďte učiť, jak bezžistne, čestne pracuje sa v Skalici pre všeobecnosť. Len raz prijal bol u nás jeden obecný zástupca K 20 úplatku. V najbližšom zasedaní už donútený bol vzdaf sa svojho miesta. Čestné jednanie zastupitel'ov vychováva aj úradníkov! Byť vážnym činiteľom v obci, v meste, vybojovať mesto, alebo tvorif v ňom rozhodujúcu stranu, to znamená, vybojovať národu kultúrnu a hospodársku slobodu a priblížiť ho k politickej moci!

Zákon o podelení volebných okresov*).

Volebná geometria Tiszovej vlády

Na sobotňajšom zasadnutí snemu predostrel minister vnútra Ján Sándor návrh zákona o *no-om po telení volebných okresov*. A vláda nebola by Tiszovou vládou, keby bola pokračovala dľa zákona, lebo hneď to konštatujeme, že týmto návrhom zákona vláda *narušila svoje vlastné dielo, nový zákon o volebnom práve* XIV. zákonný článok z roku 1913. Tento zákon totiž nakladá v 21. §-e, že „o ustálení volebných okresov a ich sídiel (stredísk) rozhoduje osobitný zákon“ a v odôvodnení tohoto paragrafu stojí, že „podrobné ustálenie podelenia okresov má previesť zákonodarstvo (snem)“. A čo vidíme v novej predlohe? V prvom paragrafe vypočítané je, že koľko volebných okresov bude v jednotlivých stoliciach a v mestách s právomocou a kde budú ich strediská, v 2. §-e však stojí:

„To, že z ktorých obci (miest) alebo čiastok miest (ulíc, námestí) pozostávajú jednotlivé volebné okresy, ustáli minister vnútra nariadením. Minister vnútra toto podrobné podelenie okresov má predostref snemu súčasne s vyhlásením svojho nariadenia. Taktó ustálené podelenie zmenif možno len zákonom“.

Toto znamená, že nie snem podelí okresy, lež vláda, ktorá si ponechala právo dľa ľubovôle sostaviť nové volebné okresy, tak podelí obce, aby tam vždy vláda mala väčšinu. Nič nemeň na veci, že minister má podelenie predostref snemu, lebo jeho nariadenie či snem chce či nechce, bude vyhlásené za platné a zmenif toto nariadenie môže len nový zákon.

Koľko bude poslancov?

Dľa 1. §-u predlohy počet okresov ustálený je na 435, dosiaľ bolo len 413. Poneváž sa taktó počet uhorských poslancov zvýšil o 22, v rovnom pomere musí sa zvýšif aj počet horvatských poslancov, delegovaných do uhorského snemu. Dosiaľ horvatský sabor vysielal 40 poslancov, napozatým vysielaf ich bude 42., tak že *všetkých poslancov na sneme uhorskom bude 477*.

Zmeny.

Mesto Budapešť miesto doterajších 9 bude mať 22 okresov. Po jednom okrese a tak i po poslancovi pribudne aj mestám: Pátiostolom, ktoré maly dosiaľ 1 okres. *Prešporoku* (mal 2), *Hódmevővásárhelyu* (mal 1), *Segedínu* (mal 2), *Veľkovaradínu* (1), *Rábu* (1), *Košiciam* (maly 1) a *Temešváru* (mal 1).

Zpomedzi stolic najväčší prírast okresov bude mať, stolica *peštianska*: dosiaľ mala 12 okresov, dľa nového podelenia bude mať 22. Po jednom okrese pribudne stoliciam: *Baraňanskej*, *Mošonskej*, *Šomodskej*, *Tolňanskej*, *Železnej*, *Zalanskej*, *Békéšskej*, *Kraševsko-severinskej*, *Torontálskej* a *Bystricko-nasódskej*.

Počet okresov klesne v stoliciach:

V *Nitrianskej*, kde miesto 11 okresov bude len 10, lebo okres *žabokrecký* zrušili; tu sa staly aj iné zmeny: *Skalica* nebude strediskom okresu, lež *Holíe* a tak podobne aj *Vrbové* prestane byť strediskom volebného okresu, lež miesto neho bude *Myjava*. V *Nitre* dľa nového podelenia budú strediskami okresov: *Nové Zámky*, *Hlohovec*, *Holíe*, *Myjava*, *Veľké Topolčany*, *Nitra*, *Prie-*

vidza, *Senica*, *Vágsellye* a *Nové Mesto n/Váhom*. V *Trenčianskej* miesto doterajších 8 okresov bude len 7 so strediskami: *Bánovce*, *Čaca* (okres *čačansko-kysucko-novomestský*), *Ilava*, *Bytča* (*bytčiansko-povážskobystrický* okres), *Púchov*, *Trenčín* a *Žilina*. *Varínsky* okres prestane. V *Rábskej* budú len 2 okresy miesto 3, v *Čongrádskej* 3 miesto 4, v *Hevešskej* 6 miesto 7, v *Abaujsko-tornánskej* 5 miesto 7, v *Užhorodskej* 3 miesto 4, v *Siládskej* 4 miesto 5, v *Dolnobelehradskej* 4 miesto 7, v *Háromségej* 5 miesto 7, v *Huňadskej* 5 miesto 6, v *Maroš-tordanskej* 4 miesto 5, v *Sibínskej* 5 miesto 6, v *Solnockodobockej* 5 miesto 7 a v *Tordaaraňošskej* budú 3 okresy miesto 4. *Zrušili teda 21 okresov*, z týchto 11 sú okresy *sedmohradské*. Dosiaľ *sedmohradské* stolice posielaly do snemu 74 poslancov, dľa nového podelenia budú mať len 65 poslancov. Na *Horniakoch* prestane 6 okresov, Na *Dolnej Zemi* zrušili len 1 okres.

Slovenské stolice

krem už spomenutej *Nitrianskej* a *Trenčianskej* budú mať okresy taktó podelené:

Prešporská bude mať 8 okresov, strediská: *Pezinok*, *Dunaszerdahely*, *Galánta*, *Mor. Sv. Jány*, *Trnava*, *Šamorín*, *Stupava*, *Senec*;

Liptovská dva okresy: *Lipt. Sv. Mikuláš* a *Ružomberok*;

Turiec dva okresy: *Štubnianske Teplice* a *Turč. Sv. Martin*;

Orava dva okresy: *Námestovo* a *Dolný Kubín* (*Bobrov* jako stredisko prestal);

Zvolenská štyri okresy: *Banská Bystrica*, *Brezno*, *Slatina* (*Sliač* jako stredisko prestal) a *Zvolen*;

Tekovská bude mať štyri okresy: *Zlaté Moravce*, *Kremnica*, *Levice*, *Nagysalló*;

Gemersko malohontská šesť okresov: *Feléd*, *Jelšava*, *Ratková*, *Rimavská Sobota*, *Rožňava*;

Hontianska tri okresy: *Sahy*, *Ipoľska*, *Krupina*;

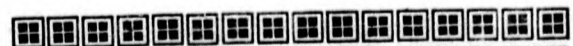
Spíšská šesť okresov: *Gelnica*, *Nová Ves*, *Kežmarok*, *Levoča*, *Starý Lublov*, *Spíšská Sobota*;

Šaris bude mať tiež šesť okresov: *Barádiov*, *Prešov*, *Giráltovce*, *Felsővízköz*, *Lipovany*, *Sabinov*.

Mestá *Štiavnica* a *Belá* budú tvorif jeden okres.

Veľmi poprehadzovali volebné strediská v *Bácke*. Tu bude dvanásť okresov krem miest s právomocou: *Apatin*, *Bácsalmás*, *Hodžag*, *Kerény*, *Kula*, *Stará Beča*, *Starý Futok*, *Stará Palánka*, *Regöcze*, *Titel*, *Topoša* a *Zenta*. *Kulpínsky* okres zrušili, obce jeho pridelia z čiastky ku *Starému Futoku*, z čiastky ku *Hodžágu*, aby tam nikdy viac nemohol zvíťaziť ani slovenský, ani srbský kandidát, lež za pomoci *Švábov* kandidát vládny.

To by byly zmeny, ktoré sme napochytre z novej predlohy posbierali. Ku ostatným podrobnostiam predlohy a ku jej odôvodneniu sa ešte vrátíme.

Žitnú kávu

Odporúčame našim rodinám odbornú firmu **Frant. Rajnýš, Praha-Vršovice**, ktorá posila dobrú žitnú kávu vyplatenú dobierkou kamkoľvek 5 kg. za 3 kor. 80 hal. i s dárkom. Zkúste, presvedčíte sa a budete v plnej miere spokojní.

*). „Slov. Denník“ 3. februára. 1914.

Čo nám je potrebné?

I.

No, čože by nám Slovákom bolo potrebné? Hádam nič. No veru, toho sa mi neskoro dožijeme. A keďby aj bolo v niečom uľavené nám, či už máme všetko, či už potom nič by sme nepotrebovali?

Veru ťažký a dlhý stromisko som zafal sekerou. Tuším ho ani neuvládzem. Lebo veru tá naša žiadosť a potrebnosť je ten tlstý stromisko: dub. Ten zaiste iný nadanejší a povolanejší človek musí oprakovat. Nie ale ja, ktorý málo rozumiem našej národnej veci. A preto ani neidem — vopred hovorím — písať o národných našich požiadavkách od štátu, ale len tak nakrátko, čo sa nás týka: čo my sami medzi sebou uvládzeme, alebo aspoň uvládať máme, totižto už preto, lebo sa nám to sluší.

Prvé, čo nám je potrebné, je to, aby sme boli troška krotší, troška znášannejší a ústupnejší jeden druhému. Nie pre bársjakú maličkosť hneď do vlasov sa dávať, hneď sa potupovať, si nadávať, na cti utáhať. Veď to neosoží nám a ani nášmu menu národne. Preto, keď sme takí rozhárnení, rozostvaní, rozvadení, nik si nás nevšíma, nik o nás sa ani neobzre: a preto aj vychodíme na psi tridsiatok. Ponevác sme rozpoltení, desorganizovaní, ani len na um nepríde patričným faktorom nás sa opýtať: zdáliš si už nežiadať z toho, čo sa uchádza iným národnostiam v tejto krajine? Vy nie ste toho potrební, čo dostali Horvatí, čo Rumuní?

Áno, áno páni vodcovia: či vás nebolia srdcia, či vám nerobí výčitky vaše svedomie, keďže ste vy tomu všetkému na príčinu? Kdeže ste podely vaše rozumy, keď sa tak zabúdate, keď tak dobrovoľne národu svojmu predčasný hrob kopete? Miesto užitočnej národnej práce ohňom nenávisťi a hnusnej závisťi sypete po sebe.

Toto je zlomrk náš. Pre toto nevieme sa pozdvihnúť, kde by sme sa mali. Preto sme odstrčení a zabudnutí. Preto si nás nevšímajú tak, ako by si všímali mali. Preto nedostávame to, čo nám primerane k druhým príslúcha. Preto sa nám posmievať a do sprostých tytulujú

Takto veru nikdy k ničomu neprídeme. Takto si veľmi ťažko môžeme vydobíť česť a hodnosť menu nášmu slovenskému.

Môžeme my kofko chceme kričať: utlačení sme! keď hlas tento samy prehlušujeme s iným hlasom, hlasom nenávisťi a zlosti jedon po druhom vykrikujú. Nepočujú nás. A keď počujú, nevšímnu si toho, ba ešte sa nám vysmejú.

Hľa vodcovia! Nemáte ťažké svedomie, keď počujete, že vláda sa pokonala s Horvatmi a vyjednáva s Rumunmi, vy ale miesto toho, aby ste tiež niečo robili, vládu na seba a národ váš slovenský upozornili, rvete sa medzi sebou: takto ešte samým massám ľudu, zlým príkladom predchádzate.

Čo len s nami bude, jestli to tak ďalej pôjde a nevstúpíte do seba prv, pokiaľ nie je neskoro. Veru, veru pokiaľ není neskoro. Už odbila dvanásť hodina, preto není radno ďalej čakať. Vstúpte do seba, a bite sa v prsia riekajúc: Mea culpa! — To nám je potrebné. To je potrebné ubiedenému slovenskému národu, tak jako aj iné: druhé, tretie, o čom budúce.

D O P I S Y.

Skalica.

Dňa 28. januára bolo práve 25 rokov tomu, čo skalický mešťanosta Karol Czobori vstúpil do mestskej služby jako účtovník.

Behom rokov svojou pracovitosťou a statočnosťou vedel si natoľko získať priazeň a lásku svojich predstavených a mestského zastupiteľstva, že sa stal hlavným notárom a asi pred 9 rokmi aj mešťanostom mesta Skalice.

Na slávnostach, ktoré so službami božími započaly vo farskom kostole, účasť braly všetky spoločenské triedy mesta Skalice na dôkaz toho, že naše široké obecnosťvie si každého uctí, kto len trochu srdce má ku nemu.

A skalický mešťanosta Karol Czobori bol vždy tým, čím mal byť, to jest uradníkom, ktorý si za povinnosť držal najsvedomitejšie zastávať svoj úrad, a o všeobecný záujem pracovať.

Celá činnosť jeho života smerovala k tomu cieľu, by mesto naše, ktoré sa stalo od mladosti jeho druhou kolískou, ku ktorému ho svázky pokrevnosti viazaly, napredovalo, dvihalo sa, by blahobyť jeho obyvateľstva sa vzráhal.

Nezatvoril sa pred žiadnym návrhom, ktorý bol cieľom hospodárskych záujmov, od našich roľníkov prednesený. Dnes máme všetky mestské roľa a lúky na toľko rozparcelované, že aj ten najchudobnejší človek dostane nájem. Dnes máme dobytok náš poistený a poisťovňa platí aj zverolekára, aj lieky Neunavne pracuje, by sme si naše lúky hrádzami ochrániť mohli. Odvodnenie celého chotáru pokračuje tiež. Otázka chudoby by bola dávno rozlúštená, keď by sa aj v našom uhorskom ministeriume pracovalo, kde jeho elaboráty a návrhy roky dlho ležia.

Jako uradník je vskutku vzorom a príkladom, jeho dvere sú otvorené pred každým človekom, ochotne vyslyší každú sťažnosť a žalobu, kde môže, pomôže, a jeho vlivu môžeme ďakovať, že sa s naším ľuďom slušne zaobchodí na mestskom dome.

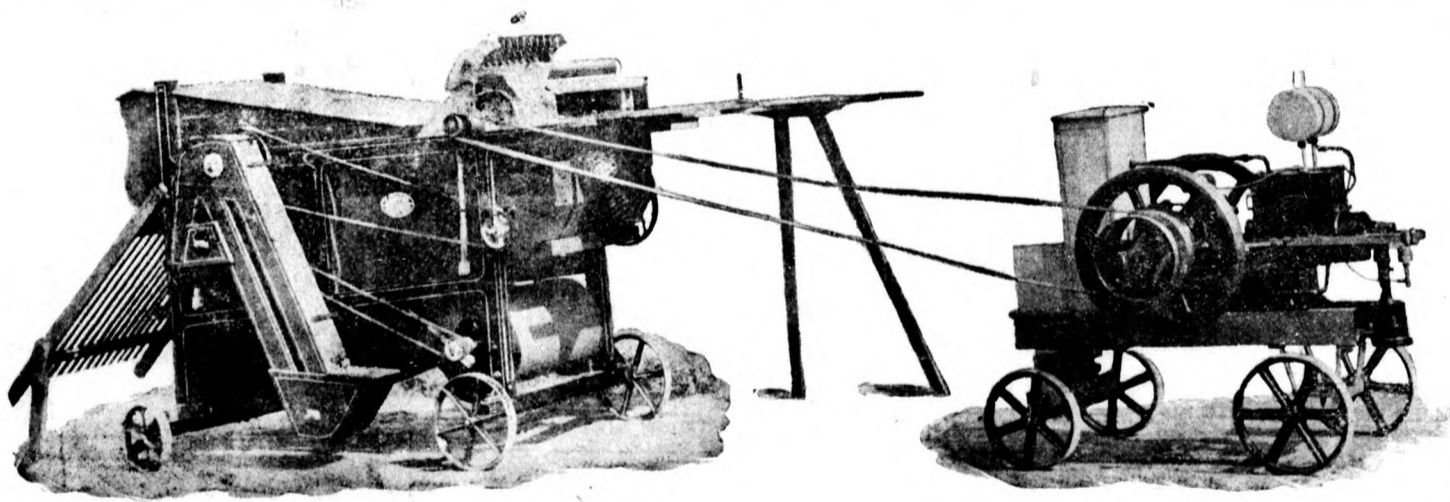
Statočný a prísny uradník je on, keď by sme vo vlasti našej mali jemu podobných uradníkov, zaiste nečítali by sme tak truchlivé zprávy po našich slovenských novinách.

Tuhé boje sme viedli aj my v posledných rokoch za naše práva, bojovali sme, bili sme sa až do krve, osobnosť ale jeho stála vysoko nad bojami a on bol sprostredkovateľom statočného mieru, ktorého dôkazom bola jeho jubilárna slávnosť, pri ktorej nehrala naša materinská reč slovenská úlohu popelušky, ale stejné práva požívala s rečou štátnou.

Vďaka našim výrečným roľníkom Jozefovi Bráneckému a Michalovi Tomíkovi, ktorí v rečiach svojich tlumočili nie len našu mienku, ale aj celého slovenského obecnosťvie.

Že spoločnými silami chceme pracovať, čo v dneskajšej národohospodárskej kritickej dobe je veľmi nutná vec, je isté, a preto poverila obecná rada pod predsedníctvom svojho mešťanostu vypracovanie programu budúcnosti.

Ponevác tieto veci sú zväčša hospodárskeho rázu a obsahu, pojednávať budeme

Nové osvedčené benzínové 3-4HP mlátiacie slozenia s dvojím čištením.

Najväčšia jednoduchosť je v tom, že slozenie toto je o mnoho lacnejšie ako od iných firm. Veľká výkonnosť, istý chod, najväčšia trvanlivosť následkom voľnobežného motoru.

2 ročná záruka

Mnoho pochvalných uznání a vyznamenání. Benzínové motory 2—10 HP tiež pojazdné. Všetky hospodárske stroje najlepšie kúpite u

JANA PELIKÁNA První moravsko-novoveská továrna na stroje v Mor. Novej Vsi u Břeclavy

o nich až v našich „Hospodráckych Novinách“, ktoré výlučne len tomuto cieľu sú venované.

Naša jubilárna slavnosť bola dôkazom toho, že spoločným dorozumením sa dá mnoho dobrého uskutočniť a do života uviesť, a žiadna válka a vojna dokončená úplným podaním nepriateľa nemala spasonosné následky, ale obapolné dohodnutie povzbudí obe dve stránky ku spoločnej práci. V mene skalického slovenského obecnstva i náš časopis prináša svoje blahoželané pánu mešťanostovi ku ďalšej postupnej práci v prospech mesta nášeho. R.

V **Kunove**, 20. januára 1914.

Veľactná administrácia a redakcia združených časopisov!

Prečítajúc Vami zaslané časopisy, pozastavil som sa nad nimi a rozmyšľal som, čo mám robiť v záujme týchže. — Mám sa na ne predplatiť, keď mne chodí do domu už dvanásť časopisov? Veď je to predsa mnoho na malého roľníka 60 kor. dať každý rok len za časopisy. — Za to by boly troje boty! — A tu zas sa mi núka nový časopis! Mám ho prijať? neprijať? Ale ako to urobím, keď prácu jeho redaktorov a spolupracovníkov, ktorú konajú i osobne medzi našim drobným roľníckym a remeselníckym ľudom, poznám a ju aj najviac cením? Ako sa mám nestáť čitateľom takého časopisu, ktorý mi bude snáď najbližším. No, keď jak ťažko odložíť tých 5 kor, predsa si ho predplatom.

Ale veď som ja dostal aj sbierací hárok, že aby som hľadal čitateľov a predplatiteľov v našej dedinke. Ja, ale toto je už ťažšia práca, keď som ja už do tých silnejších domov po jednom z našich slovenských časopisov postrelal; a keď navádzam ešte na jeden časopis — ani čuť. „Čo, vraj, budeme len čítať, — máme aj druhej práce dosť; kto má kedy, nech číta!“ Ale veď sú ešte u nás aj také roľnícke domy, v ktorých sa nič nečíta; do niektorých som sa už dávnejšie pokúsil poslať časopis, ba som aj predplatil na štvrt roka, aby som takto povzbudil k čítaniu, — za toto mi ešte vynadali, že čo ich mám dopalovať s novinami, aby som si čítal, keď mám kedy! Nuž takéto a tomu podobné je rozširovanie časopisov medzi našim ľudom. Sú mnohí, ktorí ani len porozumenia nemajú o potrebe dobrého časopisu. Časopis považujú za zbytočný a groša naň futujú. Na to ale nepomyslia, koľko vydajú do roka za pálenku, tabák a za rozličné daromnosti. Toto sa im zdá ničím, lebo si nevedú o tom zápisnicu; vždy si myslia, že deci stojí len 6 halierov a pakla tabáku tiež 6 halierov a noviny 5 kor! Na to nemajú rozumu, že $300 \times 5 = 1500$.

Nuž, ale však s nimi ešte preto nepopovrhujeme, nevyhodíme ich vtákom, aby ich sezobaly, — budeme ich brať na riečicu a osievať, veď sa nám vždy daktorý zavadi; a budeme ich brať vždy znovu a znovu, až ich dovedieme k tomu, že sa stanú hrubým zrnom a neprepadnú pod riečicu...

Sdruženým časopisom prajem mnoho zdraru v razeníu si cesty medzi našim ľudom, aby semeno, nimi rozsievane sa hojne ujímalo a prinieslo nášmu národu slovenskému úžitok, povznášajúci, že by sa mohol octnúť na kultúrnej úrovni vzdelaných národov!

S priateľským pozdravom

Martin Orgonik-Kunovský,
roľnícky syn.

Z **Krušoviec (nitr. stol)**. Blahorodí páni redaktori! Môžete mi veriť, že s veľkou netrpezlivosťou som čakal, teraz už v ruke majú 1. č. „Novin Mádeže“. Obdržiac ho,

s veľkou dychtivosťou som ho otváral a neodložil skorej, pokiaľ som neprečítal všetko.

Výtečné medicíny sú obsažené v stĺpoch tohoto časopisu; sľubujú sa byť dokázanými v blahodárnych účinkoch pre spoločitu mládež roľnícku a remeselnícku. Toto nám slovenskej mládeži vôbec veľmi chýbalo. Preto buď veľká vďaka vzdaná našim dobrodincom a všetkým tým, ktorí aký-taký podiel majú v uskutočnení tejto dávnej túžby našej. Tiež rozhodne i vydavateľstvu prináleží naša vďaka, že sa podujalo na vydávanie tohoto časopisu. Sláva im!

Jak vidno z obsahu 1. čísla, znamenitú misiu bude konať medzi mládežou. Znamenité poučné, výchovné, vzdelávateľné a zábavné jeho články, hodia sa práve pre nás. Článok „reč materská“ dotknúť sa musí aj toho najplanejšieho srdca. Nazpamät by sme sa ho mali naučiť. Do poslednej žilky cítime, že v tej drahej materčine väzí celý náš život, celá duša naša. Jak krásne, jak milo sa to číta a popri tom, ako sa cíti Slovák, keď si uvedomí, že jemu to znejie.

Mládenci a panny, nás sa to týka, povšimnime si to!

Sz. - - slov. mládenec.

Moravské sv. Jány. Slávna redakcia! Vítame Vás v tomto nastávšom roku 1914; nadovšetko Vás vítame v tejto Vašej práci, na ktorú ste sa podujali.

Nového ducha sme nadobudli, jak sme dostali časopis „Pokrok“, vychodiaci v Skalici, to jest: v tom meste, kde sa tešievame pospolu na roľníckom sjazde. Smutno sme sa museli dívať, jak „Ludové“ hašterili na našich spolubratov Slovanov a museli sme to čítať; no už sme ich šibnuli na zad, nech pán Tománek ich pošle na Búre, však si ho tam vyvolili do stoličného výboru.

Tak hor sa do práce, Slovač! — jak dospelá, tak i mládež; jak roľník, tak remeselník. V Skalici nám vychodia štyri časopisy; nech ich každý prebudený Slovák, či roľník a či remeselník predplatiť, lebo v dnešnej dobe neni dosť len rukami pracovať; bez časopisu je duševne chudobný a mrtvý.

Jak je nám potrebný politický časopis, tak je nám zapotreby aj hospodársky a remeselnícky, lebo dnes už aj remeselník zaoberá sa roľníctvom. Nadovšetko prichystať sa k tej organizácii; bez časopisov nedá sa to dočieľať. Remeselnícky časopis treba, aby remeselníci privikli konkurovať s veľkopriemyselníkmi dobrou a trvácnu prácou.

Štvrtý časopis „Noviny Mládeže“. Venujte ho, vy otcovia, vašej mládeži a prečítajte si ho sami tiež. Poznáte z neho, že jakou záhubou je to pre mládež, keď sa nevzdeláva a keď nič nečíta, alebo nie dobré spisy. Kto dostaneš číslo do rúk, neodhadzuj ho, ale s pozornosťou prečítaj, jak páni redaktori a pracovníci toho duševného pokrmu zo srdca prajú našej mládeži.

Teda neokúňajme sa k tomu novému životu; to nové semeno z toho skalického skladu nám venované, priniesie nám hojnú úrodu. A preto ešte raz: hor sa do práce! Týchto štvoro novín nech sú našou budúcnosťou; privykajme pozorne ich čítať, do nich dopisovať a tiež i rozširovať.

Pokrokár Janský.

Spolok v Levároch. Dovolíte, že bych v našom už tak dávno čakanom a vitanom „Pokroku“ radosť svoju vysloviť mohol.

Idem Vám zvestovať radostnú novinu o našom tak mladom ešte, len pred 5 mesiacami založenom kresť. sociálnom spolku. Bola to snaha našich mladších ľudí, ktorí

dávno túžili niečo podobného stvoríť, ale vždy chýbalo na vodcoch, ktorý by sa nás boli zaujali a ktorých v terajšom čase aj skutočne poriedku najdeme, u nás sa vyplnilo porekadlo: **Čakaj času, ako hus klasu**, obrátili sme sa na nášho p. kaplána p. Mik. Schikutu, ktorý vďačne sa ujal žiadosti našej a nechal svoláť r. 1913. v lete jedno väčšie shromaždenie, na ktorom vysvetlil cieľ spoločovania prítomným, ktorí s ochotou sľúbili stať sa členmi a takto sa započali predpráce a konečne v auguste sme dostali povolenie, kde sa hneď aj 1. shromaždenie zdržalo, správu a úradníkov vyvolilo.

Dňa 25. jan. bolo držané 1. valné shromaždenie, na ktoré sa dostavili bez výminky všetci členovia: Za ten krátky čas nášho účinkovania, jak som vyrozumel s čítania účtov pokladníka, mali sme príjmov K 331 04, výdavkov K 327-25, hotovosť poklady K 3 84. Majetku vlastného sme mali 31/XII. 226-34; to je veľmi slušné, krásny to znak budúcnosti, len tak ďalej a môžeme sa dožiť krásnych výsledkov.

Ale to mňa veľmi zarmútilo, keď p. predseda spomenul, že je trocha málo zaujatosti o spolok, že jednotliví členovia málo navštevujú spolok, je pravda, že každý nemá príležitosť sa odtrhnúť aspoň na chvíľku v nedeľu, ale keď jednu nie, aspoň druhú, lebo nie je dosť len svoj členovský príspevok riadne odvádzať, ale tiež aj osobne je nevyhnutné účinkovať.

Pán knihovník sa tiež žaloval, že v tomto prvom roku nášho účinkovania bola veľmi slabá zaujatost o čítanie kníh, to je tiež znakom, že naši ľudia veľmi málo o čítanie dbajú, čo nám samým len na veľkú škodu je, pozrime sa na Nemcov, alebo na Čechov, jak je to vyspelý národ a čo je to? Že číta. Češi majú sami asi 800-900 rôznych časopisov to je hrozné číslo a z toho sú jednotlivé Denníky, ktoré majú až po 100,000 odberateľov. Bože, kedy to my dosiahneme? Snáď nikdy, ale za to neťraťme myseľ, všetko ide, keď len človek chce, však je nás vyše 2,000,000 keď by len na každých 20 osôb pripadlo 1 číslo, mali by sme hneď 100,000 odberateľov a mohlo by sa udržať 10 slovenských časopisov po 10,000 odberateľov, s čím by iste boli naši vydavatelia spokojní a myslím, že by v nejakých 5-10 rokoch náš ľud lepšie hospodársky stál jako dnes, preto privolávam ešte znovu s pánom knihovníkom: čítajme a pracujme, ovocie iste nevystane.

Po shromaždení sa držala prednáška so svetelnými obrazmi, ktorá bola tiež hojne navštvivená.

Členov máme do dnes 63 a štyroch podporujúcich, prvých by mohlo byť i viacej, len tie hospody ich jakosi držia v svojej moci, z ktorých sa nevedia vymaniť. Vy mládež v prvom rade kde ste? Toľko remeselníkov aj roľníkov, nevyhýbajte, len sa dostavte, budete veľmi vítaní a nebude Vám smutno medzi nami, správa sa postarala, aby sme sa mali pri čom zabaviť, kúpila jeden pekný gramafon, pri čom už keď nie pri čítaní, aspoň pri muzike sa zabaviť môže.

Člen Ferko Wilhelm neunavene cvičí spev, tu tiež badať následky nečítania, tu je tiež veľkej obety potrebné priniesť, aby nejaký krúžok pripravil a nacvičil, za to mu v mene spolku vyslovujem srdečnú vďaka a prajem vytrvalosti k ďalšej práci.

„Dubský“.

kupovať živnostné potreby, bude založený v tomto meste v krátkom čase. Finančný výbor mestskej rady k tomu cieľu odhlasoval 25.000 dol. „Komisia nezamestnaných“ bude mať ten šťor pod svojou správou. Kto bude chcieť niečo kúpiť v tomto štóre, bude si musieť zadovážiť najprv „permit“ od okresného agenta. Všetko sa tu bude predávať za pôvodnú cenu bez zisku, jedine čo sa prirátajú útraty na jeho udržovanie.

— **New York** má teraz dva Denníky: časopisy „Slovenský Denník“, ktorého je majiteľom Slovenská novina a knihy vydávajúca spoločnosť a hl. redaktorom p. M. Getting.

— **Slovák v Amerike**, ktorý vychodil do teraz dvakrát týždeň, vychodí tiež ako Denník.

— **Národný Slovenský Spolok** v Spoj. Štátoch nemôže prísť ku pokoju A. S. Ambrose, ktorý pre úplatky musel opustiť predsednícky stolec a vzdal sa čestného členstva, tejto najstaršej slovenskej organizácie v Amerike. Na konvencii v *Milwaukee*, *Visc* bol zvolený nový hl. úrad s *Albertom Mamatejom* na čele, tento úrad teraz Ambrose napadá, žaluje a za každú cenu chce Mamateja odstrániť. A národ americký, ktorý až hynie od slobody, nemôže si pretriefiť oči, aby videl, kde je pravda a česk. *Slovenské vedenie a charakter Mamatejov* sú s amerikanizovaným spasiteľom národa a lovcom za robotníckym dollárom, solou v očiach, preto musí byť vraj nová konvencia N. S. Spolku!

— **Hoboken**, alebo Huboké N. J. Zasielame až posiaľ vrelé pozdravy za našim buditeľom Dr. P. Blahom, ktorý v lani celú zimu u nás strávil, nás poučoval a povzbudzoval. Len škoda, že sme sa pri rozlúčke omeškali. Naše Sokolky chceli ho poctiť pekným darom, poduškou, ušitou zo zástaviek všetkých národov. Loď bola už kus z prístavu, keď sme ho zbadali, ale bolo pozde. Dárček bude mu zaslaný po pošte. Ej, keby sa len sem ešte raz vybral, my by sme ho tu mohli potrebovať, náš ľud potrebuje stálej agitácie a porád sa musí organizovať. Ináče náš sbor č. 223 dobre pokračuje. Naša župa M. M. Hodža chystá sa na župné závody v *Yonkers* N. Y. na dňa 4. júla 1914. Krajani: *Ján Audel*, *Jozef Horvát* a *Palo Redecha* (z *Vrbovíc*) srdečne pozdravujú. Na slovenskú školu na Morave usilovne zbierame. Naš sbor č. 223 daroval 4 dol. 50 c., medzi členami sbierky nasledujú! *Jozef Bobek*, rodem z *Bürov*, predseda sboru 223. Tel. Sloven. Jednoty Sokol.

— **James City, Pa.** Vážený p. doktor! Sdeľujem vám s radosťou, že sa tu v Amerike všade živo pretriasa otázka školská a konajú sa sbierky. Ináče boj medzi národnými a klerikálnymi trvá a Boh vie, kedy sa toho pokoja dožijeme. Buďte tak dobrý a pošlite mi z Vášho družstva takú vyššivanú košeru, jako ste mali vy! So slovenským pozdravom *Štefan Jankovič*.

Drobné zprávy.

— **Obchodnícky ples v Skalici.** Z malých skromných začiatkov kedysi v nízkej miestnosti pri sviečkach u *Gajdúča* v dobe rozmachu spolkové a družstevnej myšlienky asi 15—20 párov tiesnilo sa, vraj tancovalo, tešili sme sa tedy úspechu jako malé deti! Kto chcel by porovnať dnešný obchodnícky

ples nepochodil by, lebo minulosť a prítomnosť sa porovnať ani nedajú!

Najkrajšia dvorana v Skalici, vkusná dekorácia, salónne kabáty, biele rukavice, bálové úbory dám, nádherné slovenské kroje, 35—40 členov obchodníckeho dorostu, medzi nimi dobrá polovica absolventov obch. škôl, obchodved. príručí, bankovní úradníci, praktikanti, komissionári, obch. cestujúci a samostatní obchodníci, všetko zdravý, nádejplný dorost. Okolo 9. hodiny promená tovalo v dvorane 64 párov vybraného obecnstva.

Tanec otvoril s pani Annou Šikolovou z Levár, Dr. P. Blaho, prof. Kleveta s pani G. Blahovou, Fr. Ružička so sl. M. Cellárych so Sv. Jura. Nálada stúpala každou hodinou, o 11 zaspievaly dámy a páni niekoľko slov. národných piesní, ktoré sa na pospol. páčily. O pol noci predniesla sl. M. Urbánková v nádhernom úbore príležitostný monolog „Kvety v živote“, s ohňom a s vrodenným jej umením! Bola odmenená hlučným potleskom a autor otec Urbánek vyvolaný.

Tombola bola prevedaná zdarma a torta vylicitovaná za 14 korún, vyhral ju pán obch. Zemánek z Dubňan! Kvety obstaral náš mestský zahradník p. Kočí, confetti mal na starosti p. Ferd. Hájek a usilovno omotával tancujúce páry. „Besedu“ tancovalo 6 kolov, prvý raz tancoval sa tento svižný český nár. tanec v tak veľkom počte! Kedysi si úrad vymienil, že „Beseda“ sa nesmie tancovať a učiteľa Novosada chceli zo Skalice vyšupovať. Jak sa časy menia! Návšteva bola veľká. Zastúpené boli: Senica, Čáčov, Myjava, Holíč, Gbely, Leváry, Šaštín s 10 osobami, Uh. Hradiš, Hodonín, Dubňany Trnava, Pezinok, Prešporok. Zastúpená bola mládež ev. krúžku, mládenci kat. kruhu s predsedom, mládenci zo Smolinského atď.

Prítomní boli medzi inými F. Urbánek, spisovateľ, O. Fromm, veľkoochodník. Professori Klučka a Kleveta, L. Šikola s pani, kaplán J. Schikuta a mnoho iných. Počas prestávky dobrovoľne obovali na Slov. štud. mládež J. Teslík 1 k, A. Kamba 1 k, Ferd. Hájek 1 k, Ot. Nemeček 1 k, A. Mušil 1 k, J. G. 1 k, Valach 1 k, Trslín 1 k, Kastner 1 k, Bordáč 1 k, R. Nebola 1 k, Fr. Navrátil 1 k, Dr. Paula 1 k, Kleveta 2 k, L. Šikola, Fr. Urbánek 2, Jozef Klučka 1 k, J. Ivák 1 k, Jar. Zemánek 1 k, Togner 1 k, Formánek, Gracek 1 k, C. Kresák 1 k, J. Horvát 1 k, O. Fromm, J. Opalek 1 k, sl. M. Dřížhalova 1 k, sl. Clementis 1 k, Krista Smieskol 1 k, Dr. Slávik 1 k, Alois Dušek 1 k, Fr. Pojzl 1 k, Dr. Pavel Blaho 5 k, spolu 40 k. Srdečná vďaka. Až k piatej hodine začali sa hostia trátiť s najlepšimi upomienkami.

Tohoročný ples, vďaka horlivým prácam a pripravám pp. Kambu, Ružičku, F. Hájka, Tomka, Al. Duška, Tesaře, a Parizka — posledný nemôhol sa pre nemoc súčastníť — zanechal znamenitý dojem a dokázal, jako rastieme a mohutnieme.

— **Mládenci „Kat. Kruhu“ v Skalici** usporiadajú dňa 8. februára 1914, v miestnostiach spolkového domu „Mládenecský ples“. Vstupné 60 hal. za osobu. Začiatok o 8. hod. večer.

— **Potravný Spolok v Sv. Jánoch** usporiada dňa 8. februára 1914, v hostinci p. Prachára *Spolkový bál*. Vstupné za osobu 1 koruna. Hudba Jána Leskovského. Čistý výnos v prospech spolku.

— **Roľnícky bál** usporiada roľnícka mládež v Skalici dňa 22. februára 1914. Vstupné 1 koruna. Dľa priprav súdiac, bude táto zábava dostaveníčkomo našej bodrej roľníckej mládeže a celého okolia. Mnoho zdraru.

— **Maškarný ples s koncertom.** Ct. pjev. Spolku „Beseda“ ve Strážnici „U Černého orla“. Hudba c. a k. pjev. pluku č. 8 v Brně. Začátek 8 hod. Vstupné osoba K 3-50, tříčlená rodina K 8-50.

— **Vo Veľkých Levároch** usporiada dňa 8. februára 1914. snaživý kresť.-coc. Spolok už po druhý raz divadelné predstavenie, spojené s tanečnou zábavou, v miest-

nostach p. Francena. Predstavi sa: *Už sú všetci v jednom vreci*, od Fr. Urbánka a *Tobiáš Klepeto*, veselohra od P. Socháňa. Vstupné I. miesto K 1-20, II. miesto K 1-—.

— **Šňatek.** Slečna Liduška Raškova zo Šaštína a pán *Alois Svoboda* c. k. lesní v Hodoníne oznamujú, že dňa 14. februára 1914 slávia svoj šňatok v Šaštíne. Srdečne blahoželáme!

— **Vzácný hosť z Orientu.** Fr. G. Antonius *Ma Zucchetti* o. m. c. arcibiskup zo Smyrny v Malej Asii a apoštolský vicarius Malej Asie, navštívil minulý týždeň Skalicu, v sprievode p. Bernardina Tomika, kvardiana kapuc. kláštora v Moore. Impozantná postava jeho s dlhou šedivou bradou, s výraznými očami, vzbudila v meste všeobecnú pozornosť. Hovoril niekoľko jazykov, v Skalici konverzoval latinsky, taliansky a francúzsky

— **Nový advokát slovenský.** Dr. Michal Erdelský, otvoril si v Novom Meste n Váhom advokátsku kancelariu. Odporučame ho

— **V Šaštíne** vydržoval „mešťanský krúžok“ dňa 31. januára 1914. tanečnú zábavu, ktorá sa pod riadením p. Dr. Gustáva Novomestského veľmi dobre vydarila.

— **Filiálka Levárskej banky v Šaštíne** je už u Obchodného súdu úradne zaznamenaná. Úraduje sa denne dopoludnia v dome pani Saydton vedľa apaték!

— **Remeselnícku zábavu**, čili mešťanskú zábavu v Skalici, usporiadajú „Skalickí“ (?) remeselníci dňa 8. februára 1914 v miestnostiach vinohradníckeho družstva. Pýtame sa zdvorile, kto sú to tí remeselníci, snáď tí, čo vôbec svoje remeslo nerobia? Jaké mešťanstvo zastupujú títo páni remeselníci? Kedy zasedal remeselnícky výbor? Či vie o tejto zábave predseda priemyselného výboru p. Dvorský a iní vážnejší majstri remeselníci? — Kto im dal poverenie, aby usporiadali „menom skalických remeselníkov“ zábavu? Prečo nevyrukujete s pravdou von: my 12 remeselníkov atď. usporadujeme zábavu.

... tiež remeselník.

— **Divadelné predstavenie vo Veľkých Levároch** dňa 4. februára 1914 vydržované, vydarilo sa znamenite. Herci sa držali výborne. Návšteva bola veľká. Hostia boli v Levároch zo Štvrtku, z Hasprunky. Synovia grófa Št. Wenckheima bavili sa na zábavkovom kuse „Už sú všetci v jednom vreci“ až do pol noci!

Porada roľníkov v Uh. Hradišti. Dňa 20-ho januára v mešťanskej Besede v Uh. Hradišti bola porada ústredného reparského družstva pre Moravu, pri ktorom sa pojednávalo o založení nového roľníckeho cukrovaru pre okolie s nami hraničiace. Žiadúco by bolo, keď by naši roľníci tieto porady, slovom celý priebeh zakladania tohoto nového roľníckeho podniku s pozornosťou sledovali, a sa akcie tejto súčasťníli. Pre našich skalických roľníkov založenie roľníckeho cukrovaru v našom susedstve, malo by veľký význam.

Pánov hospodárov a milovníkov zahrád dovolujeme si upozorniť na najstarší pôvodný, r. 1838. založený český

semenársky obchod

Frant. Petzolda, veľkoochodníka so semenami v Prahe I. č. 394, ktorý môžeme čo najlepšie odporúčať k hojnému nákupu všetkých semien.

Firma táto dopošle na požiadanie ceník svojich osvedčených druhov semien zdarma a franko.

Rozširujte „POKROK“

Hospodárstvo.

Hospodárske školstvo v Horvatsku.

Bratský národ horvatský má mnoho úrodnej pôdy, ktorú však nevedel dosia racionálne obrábať. Výťažok z pôdy bol nepatrný, čím aj jej cena sa snižovala. Následkom toho mnoho českých prisťahovalých rodín zakúpilo pred niekoľkými rokmi pozemky v Horvatsku a našlo tak lepší a snadnejší spôsob výživy.

Teraz rozmnožujú v Horvatsku počet zimných hospodárskych škôl a upravujú ich, aby mohli vychovať vzdelané roľníctvo. Tieto zimné hospodárske školy nemajú však takú organizáciu, ako známe nám školy české. Návšteva nie je každodenná, ale celý učebný materiál podá sa žiakom v podobe prednášok, ktorých je 10 až 20 za celú zimu. Pri tom môžu sa zúčastniť nie len mladí roľníci, ale tiež starší ľudia. Prvá taká zimná hospodárska škola zavedená bola vo Sv. Ivanu Žalnom a mala značný úspech. Od tej doby sa zimné hospodárske školy udržali. Základ k nim dali professori zo štátnej hospodárskej školy v Križevci, poriadajúci už od rokov 1890 prednášky po Horvatsku. Tieto vydávajú tiež obsažný hospodársky mesačník.

Každú zimu je hospodárska škola v inom meste, alebo vo väčšej dedine. Roľníci celého okolia ju navštevujú. Nasledujúci rok ide škola ďalej. Tento spôsob jakýchsi stehovavých škôl je aj v Nemecku obvyklý. Tam hospodárské a kuchárske školy, trvajúce často len 8—10 týždňov stehujú sa za jednu zimu i do troch dedín. Učiteľka soberie kuchynské náčinie a ide ďalej, keď kurs skončí. Tento spôsob je veľmi výhodný, lebo činí všetkým ľuďom prístupné vzdelanie i tým, čo nemajú peňazí na nákladné štúdium v ďalekom meste.

Kedy my v Uhorsku a my Slováci budeme môcť niečo podobné robiť? Je pravda, že vláda, ministerstvo orby poriadá prednášky po našich dedinách. Ale tie sú iba na papieri v úradných štatistikách. Jakživ nikto ich nepočul. A veru ich ani nepočuje, do kľaf vláda nebude mať dobrých hospodárskych učiteľov, znajúcich aj slovensky. Zatiaľ, slovenskí roľníci, vzdelávajú sa sami. Naše uvedenie a vzdelanie donúti vládu, aby konala výchovnú prácu aj pre nás.

„J. — K.“

Peňažný trh.

Londýnska banka snížila svoj úrokomer o 1 prc., teda zo 4 proc. na 3 proc., a parížska bursa 1/2 proc. na 3 1/2. Týmto nastalo značné zlepšenie všeobecného rozpoloženia, najmä keď aj rakúsko-uhorská banka očakávané sriženie prevedie. Ponevác kursový pohyb hodnot závisí na ďalšom vývoji celkovej situácie medzinárodných burs, v tomto smere pomáha dobrá nálada trhu newyorského a berlínskeho tak, že kursová úroveň mohla sa všeobecne zvýšiť.

Na pražskej burse panuje dosť túly obchod a nemožno v tom pochybovať, že ďalšie zlacnenie peňazí bude mať prajné následky na peňažný trh.

Na viedeňskej burse ťažké jarmo peňažnej tesne, ktoré po niekoľko rokov zaťažovalo všetok hospodársky život európsky a najviac bolo pocíťované v našom mocnárstve, padá tak, že sa to ani predvídať nedalo.

Do Viedne! Oznamujeme našim viedeňským priateľom a rodákom, že sme za sbierateľa predplatiteľov na naše časopisy ustanovili pána **Štefana Kočí, X. Herzg. 53—I 19.**, ktorý je oprávnený i peňazie prijímať. *Vydavateľstvo.*

Dievča 12—15 ročné, najradšej sirota, bude prijatá do sporiadanej rodiny; keď by bola školopovinnou, môže ďalej pokračovať tam v mieste, bude zaplatená so všetkým; po odbavenej školskej povinnosti, platí dohovorom V dome sú 3 diety, na ktoré by mala dozor. Dopisy do administrácie.

Strojník, 24-ročný, slobodný, striedmy a pracovitý, vo všetkých hosp. strojoch, bycikloch, šicích strojoch atď. dobre zapracovaný, hľadá vhodné miesto Nabídky pp. majstrov vyprosuje si do administrácie tohoto časopisu.

Predplatné poslali v mesiaci januári 1914. nasledovní:

Filiálka Tatro K. 450. Kellenberger Michal K. 5.—, Petrovska sporiteľna K. 2.—, Filiálka teže K. 5.—, Macháček Karol K. 5.—, Duffek Pavel K. 5.—, Macek Stefan K. 5.—, Nečasák Karol K. 10.—, Štefančík Stefan K. 5.—, Deštík Jozef K. 5.—, Fried Jenó K. 5.—, Šuta Jozef K. 5.—, Bartoš Jan K. 5.—, Mikulík Michal K. 5.—, Mešťanek Ludvig K. 5.—, Ev. krúžok K. 5.—, Sasinek Frant. K. 3.—, Bednár Pavel K. 5.—, Jurík Michal K. 5.—, Rybár Ján K. 5.—, Lukáči Jan K. 3.—, Kočíčka Jan K. 5.—, Chorvátik Stefan K. 5.—, Vanek Imrich K. 5.—, Pihorňa Jan K. 5.—, Rybecký Pavel K. 5.—, Šebesta Jan K. 5.—, Zelenka Karol K. 5.—, Lukáči Jozef K. 5.—, Dostal Max K. 5.—, Valehrach Anton K. 3.—, Nosek Michal K. 5.—, Horniak Matej K. 5.—, Ruzička Pavel K. 5.—, Helesi Anton K. 5.—, Dufek Jan K. 5.—, Macháček Pavel K. 5.—, Šv rec Jan K. 5.—, Hauer J K 5.—, Lukáči Jan K. 250. Nemečay Jan K. 3.—, Hrnec Jan K. 5.—, Chrenka Jan K. 5.—, Suchý Eduard K. 5.—, Orgonik Martin K. 5.—, Šaribok Martin K. 5.—, Puškáč Pavel K. 5.—, Čit. spol. L. K. 5.—, Mandík Stefan K. 5.—, M-ská banka K. 3.—, Ludvig Šenigla K. 250 Mikuščík A. K. 5.—, Kopa Jozef K. 5.—, Hrivňák Jozef K. 250. Brunovský L. K. 5.—, Lichner Al. K. 5.—, M. Kasino K. 5.—, A-amovič Martin K. 5.—, Mičura Juraj K. 5.—, Kat Kruh. V. B. K. 5.—, Hahn Anna K. 5.—, Kovár Martin K. 5.—, Kovár Pavel K. 5.—, Dobias Jan K. 5.—, Jarabek Ondrej K. 5.—, Mudroch Jan K. 5.—, Gabriel Martin K. 5.—, T. I. a v. banka K. 5.—, Hrkeľ Floriáš K. 5.—, Fil. n. m. banky P. K. 5.—, Musil Alois K. 5.—, Hladký Stefan K. 5.—, Kamenár Mil. K. 5.—, Hurban Vlado K. 5.—, St. p. banka K. 5.—, Čit. spol. T. K. 450. Daxner Samo K. 5.—, Stanek Jozef K. 5.—, Mešť. banka T. K. 5.—, B. T. v T. M. K. 450. L. B. v. S. M. K. 2.—, Filia. m. banky 5.—, Mikiška Avg. K. 4.—, Gabik Jan K. 5.—, Filia. N. M. C. V. K. 5.—, Rehák Rupko K. 3.—, Maró Juraj K. 5.—, Quotidian Juraj K. 5.—, P. Smieskalová K. 5.—, Kúczky Ferd. K. 5.—, Chlamtatsch J. K. 5.—, Kristek Jozef K. 250. Výš. Družstvo K. 5.—, Kadlečík Jozef K. 5.—, Branecký Jozef K. 5.—, P. Drizhal K. 250. Osvald Pavel K. 5.—, Horvát Jan K. 5.—, Pot spo. S. K. 5.—, Br. Trslin K. 5.—, Šúnyí Gustáv K. 5.—, Zelenka Frant. K. 5.—, Kristoš Rud. K. 5.—, Pinkalský K. 250. Keppich, D. K. 250. Kadet K. 250. Obch. b. v S. K. 5.—, Klváček H. K. 5.—, Valach Lajoš K. 3.—, Pařízek a sp. K. 5.—, Krahulec Laj K. 5.—, Hajek Ludvig K. 5.—, P. Boorová K. 5.—, Fil. obch. b. v H. K. 5.—, Milán Ivánka K. 5.—, Ján Drobný K. 5.—, Alex. Filippek K. 5.—, Pavel Groubel K. 5.—, Pavel Marek K. 5.—, Polg. olv. kör N. L. K. 5.—, Ján Hladík K. 5.—, Rudolf Hladík K. 5.—.

Najstaršie odborné semenárstvo!

Založeno r. 1839.

Najspoehlivejšie hospodárske, zeleninové, kvetinové a travné

SEMENA

ponúka

EXPORT IMPORT

Frant. Petzold

veľkoobchod so semenami

Praha I., Haviřská ulice číslo 394.

Kvetinové cibule a hlizy I" imp. novinky.

Cenniky všade zdarma a franko!

Literatúra.

Kupecké, priemyselné a hospodárske Noviny. Turč Sv. Martin, ročník V. č. 1. Predplatná cena 3 kor. na rok. Vrelo odporúčame. Číslo na ukážku pošlú zdarma a franco

Veselé Noviny, č. 2. — Prináša podarené žarty. Vychodia v Ružomberku. Predplatná cena 3 kor. na rok.

Najlepšie hospodárske

zeleninové a kvetinové

SEMENA

- ďalej všetky potreby -
pre hospodárstvo dodáva

Edmund ::
Mauthner

c. a kr. dvorný obchod so semenami.

V BUDAPEŠTI
VII. Rottenbiller ul. 33.

Cenniky na požiadanie
zašlem zdarma a franko.

250 účastin ružomerskej úvernej banky úč. spoloč. mám na predaj. Cena — prípadne i s tohoročnými dividendami — dľa vzájomného dohodnutia.

JUDr. Štef. Mandík, prav. v Ružomberku
(Liptó Rózsahegy).

VÝDEBOK
značný a ľahký,
bez ohľadu na vzdialenosť poskytuje: Továrňu na pletené zbožie
LÍBAL & SPOL.,
PRAHA II.,
Vedická ul. 28-IV.
Ziadajte vysvetlenie!

Prijmem
jedného čižmarskeho pomocníka a jedného učňa.
Ján Vepý, Holics
č. 508 (Nitr. stol.).

Velmi zriedkavé u nás!

Jediný kresťanský obchod so

stavebným drevom,

ktorý sa nefaká žiadnej konkurencie. Kto potrebuje materiál, drevo, dosky, laty, dlážky, (hoblované dosky), nech sa nepýta nikoho, kam môže ísť, ale nech sa obráti s dôverou na mňa, a presvedčí sa, že len u mňa bude so všetkým solidne obslužený.

Maxmil. Dostál,
sklad stavebného dreva v Holíči. (N.)

VYDROVKA RAŽNÁ KÁVA	DETSKÁ MÚČKA
JULEP OVOČNÉ ŠTAVY	BUCHTIN
POLIEVKY KONZERVOVÉ	POLIEVKOVÉ KORENIE
HRACHOVÁ MÚKA	HORČICA
ŠUMIACE BONBONY	OBLATKY

oooooooooooooooooooo

Jediná
našská výroba
,krmného
vápna Durín'

Pre statok a drúbež polovičná úspora na krmne. Skatulka Durína stojí K 1'—, 5 kg. K 8'—. Výživné krmné vápno 5 kg. za K 2' 0, 100 kg. za K 30'—. Páni hospodári pri objednávke udajte, pre ký statok potrebujete. Ďalej mám na sklade

DESINFEKCTIONS
osvedčenú ochranu proti „červenke“, nákazlivej to chorobe u pr. sicc a hovädzieho statku. Ničí rozmnožovanie sa bacilov pri slintavke a kulhavke.

1 fľaška s návod. k upotrebeniu K 3'—, 6 fľašiek K 15'—
Tiež veľmi dobrý prostriedok proti „červenke“ je

K R I S T A L Í N

Cena 1 škatulky K 1'—.

Zasiela koncessovaný závod
RUDOLF DETONY, Szakolcza

oooooooooooooooooooo

slovk.

Pozornost!

Kuvv.

Prosím uctivá Pani, nepitaju u kupca len rovno jednu pakličku lebo škatulku „Cichoriu“, lež tu istú známku

Francck

abi tu istotu mali vždi pretu jednaku a najlepšu jakost. — Pozoruju pritom natito ochrárske známki a podpis, lebo naše pakování sa v jednakých farbách papírov, a zjednakim písmom napodobuje. —

Ochrárska známka. Ochrárska známka. Ochrárska známka.

Jindřich Frandla Synové

Luhačovická Vincentka

je výbornou, osviežujúcou zdravotnou stolnou vodou; s vínom chutí výborne, a obsahujúce sodu, napravi kyslé a tvrdé vína. — Uživa sa s prekvapujúcim výsledkom pri všetkých katarrhoch hrdla, trubic a žalúdka, játer, a močového mechúra.

Hlavný sklad pre Uh. Skalicu a okolie:
Gazdovský potravný spolek v Uh. Skalici (Szakolcza Ny. m.)

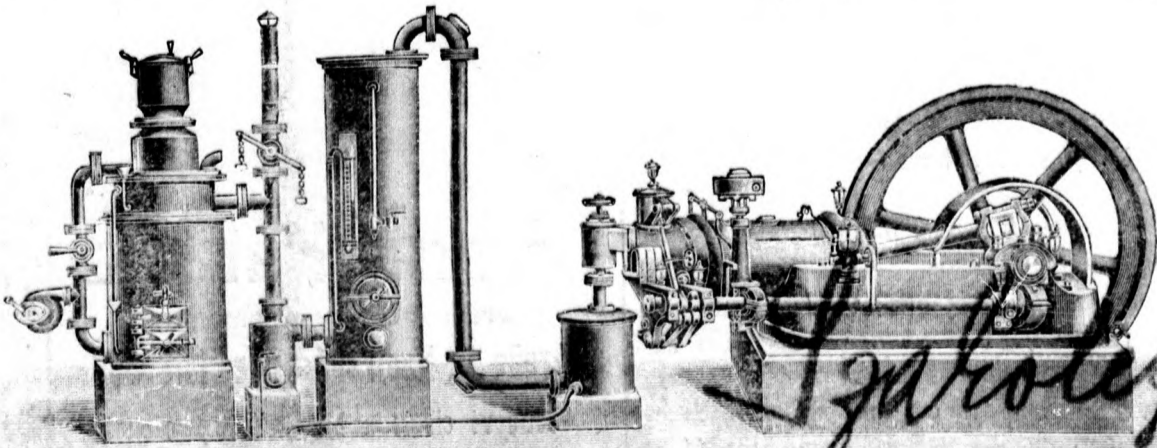
Dobrý dokonalý stroj dodá Vám
pre hospodárstvo našská firma:

F. HAŠA,

továreň strojov hospodárskych K. sp.
Trnava, (Nagyszombat)

Za ľahký chod a dobrý výkon berie
najširšiu záruku. Keď daktorý stroj
nevyhoví, za svoje trovy ho vymení.

Cenníky zadarmo. Adresa dopisov, ako hore,
uvedeno, telegramová: HAŠA, NAGYSZOMBAT.
Telefon interurban číslo 129.

Nekupujte nič iného proti

kašľu

zach. ľnatiu, kataritu, zaslemovaniu,
krčom a čiernemu kašľu, jako dobre
čutnajúce

KAISEROVÉ PRSNÉ CARAMELBY

so značkou „s tromi jehlami“.

5900 vysvečení po ruke od lekárov
a privatných osôb, zaručujúce
istý účinok.

Balík 20 a 40 h l Krabica 50 hal
Dostať v každej lekárni.

JÁN NOVOMESTSKÝ,

zámočník a strojník v Holíci.

Odporúča ctenému obecenstvu svoj
hojne zásobený sklad hospodárskych
strojov, ďalej bicyglov, šijacích stro-
jov atď.

Ceny mierne, obsluha solídna.

**AD. HECHT SYN
HOLICS**

Stavební nosiče, staré šiny, všetky druhy železa a železného tovaru, ďalej: špeciálne kopy so značkou „britva“ so záručením. — Brusle (korčole) a kapesné elektrické lampy.

Mimo toho mám vždy na sklade — la portland cement, vápno, tehly, skria-licu, trenažové trubky, cement, trubky, tiež máme na sklade poštoreské flastrovky — a vôbec stavebný materiál každého druhu za solídne ceny.

oooooooooooooooooooo

Handwritten signature